

Kontrol Faaliyetleri Hakkında Nelere Dikkat Edilmelidir?

- Kapsamlı ve doğrudan riskle ilgili olmasına
- Hedefe ulaşmayı sağlayacak şekilde tasarlanmasına
- Anlaşılabilir, uygulanabilir ve tutarlı olmasına
- Uygulama maliyetinin beklenen faydayı aşmamasına
- Yeterli olmasına (doğru kontrol doğru yerde, doğru seviyede)
- Belgelendirilmiş olmasına
- Bir bütün halinde değerlendirilerek tutarlılığının sağlanmasına
- Kontrol faaliyetlerinin etkinliği ve uygulama sonuçlarının izlenmesine
- Kontrol izleme faaliyetlerinde açıklık, dürüstlük ve objektiflik ilkelerine uygun hareket edilmesine

Kontrol Faaliyeti Yöntemleri Nelerdir?

İşlem Öncesi Kontroller: Faaliyet gerçekleştirilmeden önce uygun prosedürler izlenerek uygulamaya konulan kontrollerdir.

Süreç Kontrolleri: İş akış şemaları aracılığıyla bir faaliyet ya da işlemin tasarlandığı şekilde uygulanıp uygulanmadığının bir uçtan diğer uca kontrole tabi tutulmasıdır.

İşlem Sonrası Kontroller: Kurum faaliyetlerinin, gerçekleştirilmesinden sonra, yönetim tarafından önceden belirlenmiş yöntemlerle kontrole tabi tutulmasıdır.

Bize Ulaşın

ikry@dmo.gov.tr
sgdb@dmo.gov.tr

Bu broşür, DMO İç Kontrol Uyum Eylem Planı (2020-2021) KOS 1.1.1 nolu eylemi kapsamında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı İç Kontrol ve Risk Yönetimi Şube Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olup, her hakkı saklıdır. Kısmen veya tamamen kopyalanması ya da alıntılanması izne tâbidir.

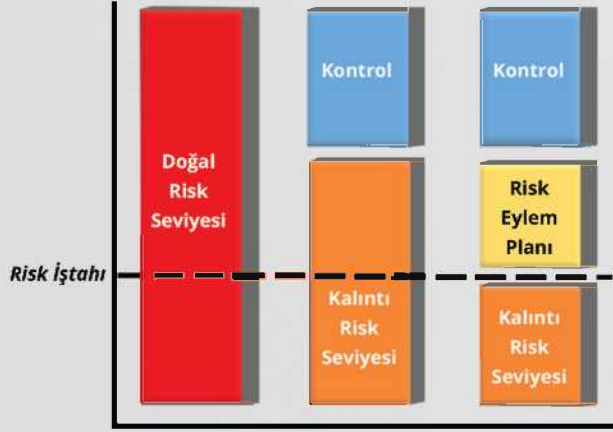
KONTROL FAALİYETLERİ

Kontrol Faaliyeti Nedir?

Kontrol faaliyetleri, öngörülen bir riskin etki ve/veya olasılığını azaltmayı ve böylece idarenin amaç ve hedeflerine ulaşma olasılığını artırmayı amaçlayan eylemlerdir.

Kontrol faaliyetleri, idarelerin karar, faaliyet ve işlemlerini yürütürken öngördükleri riskleri yönetmek için geliştirilen araçlardır.

Kontrol Faaliyetlerinin Risk Yönetimindeki Yeri

Herhangi bir kontrol faaliyeti uygulanmadığı durumda, yürütülen bir faaliyetin, belirlenen bir stratejinin veya yöntemin doğasında var olan risk seviyesi **doğal risk seviyesi** olarak tanımlanır.

Etkin bir kontrol faaliyetinin; riskin etkisini ve/veya olasılığını azaltarak riskin doğal seviyesini düşürmesi beklenir.

Kontroller düşüldükten sonra ulaşılan seviye **kalıntı risk seviyesi** olarak adlandırılır.

Risk İştahı, kurumun kontrol faaliyeti tanımlamadan kabul edebileceği risk seviyelerini ifade eder ve yönetim tarafından belirlenir.

Kalıntı risk seviyesinin risk iştahının üstünde olduğu durumlarda **risk eylem planları** ile risk seviyesi düşürülmeye çalışılır.

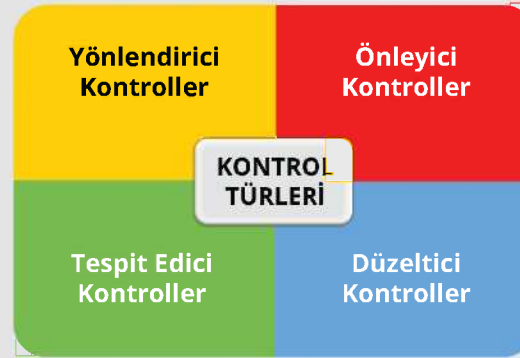
Kontrol Faaliyetlerinin Türleri Nelerdir?

Yönlendirici Kontroller

Bilgilendirme, koruma, davranış şekli belirleme gibi dolaylı faaliyetlerle riskleri kontrol altına almaya yönelik tanımlanan belge, uygulama ve eylemlerdir.

Örnekler:

- Birim görev tanımları
- Yazılı yetki devirleri
- Bilgilendirme mesajları, kılavuzlar
- Acil durum yön tabelaları

Tespit Edici Kontroller

Riskler gerçekleştikten sonra meydana gelen zarar ve hasarın boyutunu tespit amacıyla belirlenen faaliyetlerdir.

Örnekler:

- Envanter ve kasa sayımları
- Habersiz teftiş ve denetim işlemleri
- Ara denetimler

Önleyici Kontroller

Riskin oluşmasına sebep olan olayın ya da durumun gerçekleşmesini önceden engellemeye yönelik faaliyet ve uygulamalardır.

Örnekler:

- Ön mali kontrol
- Evrakın çapraz kontrolü, amir tarafından kontrolü
- Varlıkların fiziksel olarak korunması
- Mali bilgi ve yönetim bilgilerinin kayıt altına alınması
- Şifreler, kimlik kartları, koruma görevlileri gibi erişim kontrolleri

Düzeltilici Kontroller

Risklerin gerçekleştiği durumlarda, etkinin (zararın boyutunun) azaltılmasına yönelik belge, uygulama ve eylemlerdir.

Örnekler:

- Garanti işlemleri
- Zeyilname yayınlanması
- Olumsuz bir habere karşı bildiri yayınlanması
- Yangın söndürme cihazları